

F. t. l. vedr. ægteskabets retsvirkninger m.v.

lighedsspørgsmål i forhold til forskelle i ægtefællers pensionsmæssige situation.

Udvalget har overvejet forskellige mellemløsninger og er på denne baggrund af den opfattelse, at en son- dring ud fra pensionstyper ikke løser de spørgsmål, der er rejst i udvalgets kommissorium. Udvalget har fundet, at alle pensionstyper derfor som udgangspunkt bør behandles ens på grund af deres formål – nemlig alderdomsforsørgelse. Der har ligeledes i udvalget været enighed om, at mindre forskelle i værdien af ægtefællers pensionsrettigheder ikke bør udlignes.

Det har været udvalgets opfattelse, at man med et udgangspunkt om, at pensionsrettigheder kan udtages forlods – det pensionspolitiske hensyn – ret enkelt kan modificere dette udgangspunkt med familierpolitiske hensyn. Derimod vil det efter udvalgets opfattelse være vanskeligt at indarbejde pensionspolitiske modifikationer til et udgangspunkt om lighed af alle pensionsrettigheder. Udvalget har endvidere anført, at udviklingen i pensionsopsparingen formentlig med tiden vil mindske behovet for at korrigere resultatet af et udgangspunkt om forlodsudtagelse af alle pensionsrettigheder.

I udvalget har der imidlertid været betydelig uenighed om vægtningen af de to modstående hensyn, hvorfor udvalget på centrale punkter har delt sig i et flertal på ti medlemmer og et mindretal på seks medlemmer. Om sammensætningen af flertallet og mindretallet henvises til betænkningens kapitel 12, side 186.

Om udvalgets grundlæggende overvejelser henvises til betænkningens kapitel 12, side 172 ff og side 184 ff.

3.2.1. Forlods udtagelse af rimelige pensionsrettigheder samt forlods udtagelse ved korterevarende ægteskaber

Udvalgets forslag indebærer et udgangspunkt om, at ægtefæller må indrette sig efter, at de i henseende til pension – som det også gælder for fremtidig lønindtægt – får den pension, som svarer til deres uddannelsesmæssige og arbejdsmæssige situation, selv om der har været fælleseje i ægteskabet, og selv om deres ægtefælle har en bedre pensionsmæssig situation. En ægtefælle bliver derved – som andre – som udgangspunkt selv gjort ansvarlig for at etablere sit fremtidige forsørgelsesgrundlag.

Udvalget har således foreslået, at alle rimelige pensionsordninger kan udtages forlods på skifte i tilfælde af separation og skilsmisse. Dette indebærer, at værdien af en rimelig ordning ikke indgår i delingen på skifte, selv om ordningen er omfattet af formuefællesskabet. Udvalgets forslag indebærer dog også, at ordnin-

ger, der har karakter af ekstra opsparing, ikke kan betragtes som rimelige, hvorfor værdien af den ekstra opsparing skal deles mellem ægtefællerne. Mindretallet i udvalget har i den forbindelse ikke kunnet tilslutte sig, at enhver indbetaling fra den pensionsmæssigt bedst stillede ægtefælle ud over det sædvanlige niveau for en erhvervsgruppe eller et overenskomstområde ikke skal anses for rimelig og derfor skal indgå i delingen ved separation og skilsmisse. Om udvalgets afgrænsning af rimelige pensionsordninger henvises til betænkningens kapitel 12, side 188-191.

Udvalget har endvidere foreslået, at retten til forlods udtagelse tillige skal gælde beløb fra rimelige kapitalpensionsrettigheder eller supplerende engangsydelser, der allerede er udbetalt. Det er dog en betingelse, at beløbene ikke må anses for at være forbrugt. Dette svarer til udvalgets forslag om den længstlevende ægtefælles adgang til at udtage sådanne beløb under skifte af et dødsbo. Udvalgets forslag om forlodsudtagelse af rimelige rettigheder omfatter derimod ikke de pensionslignende rettigheder. Værdien af disse rettigheder indgår således i delingen af fællesboet.

Udvalget har yderligere foreslået, at der ikke ved korterevarende ægteskaber skal ske deling af pensionsrettigheder. Udvalget har anført, at dette dels er udtryk for et ønske om ikke at foretage mindre justeringer og dels udtryk for et ønske om at forenkle regelsystemet. Udvalget har foreslået, at et ægteskab i denne sammenhæng betragtes som korterevarende, hvis det har været mindre end 5 år.

3.2.2. Fællesskabskompensation

For at opnå balance mellem de pensionsretlige og de familieretlige hensyn har flertallet i Ægtefællepensionsudvalget fundet det helt afgørende, at der skabes mulighed for, at ægtefæller under ægteskabet kan indrette sig, som de finder det mest hensigtsmæssigt af hensyn til familien, uden at skulle tage højde for de indbyrdes pensionsmæssige konsekvenser. Flertallet har således peget på, at det ikke er rimeligt alene at følge det pensionspolitiske hensyn, hvis ægtefæller er enige om, at den ene skal tage børne- eller barselsorlov, at den ene skal arbejde på deltid, for at børnene ikke skal være for længe i institution, eller for at der blot skal være mere tid til børnene, eller at det er bedst for børnene eller for familien som helhed, at den ene indtil videre ikke er på arbejdsmarkedet. Hvis man i sådanne tilfælde alligevel udelukkende følger det pensionspolitiske udgangspunkt om, at pensionsrettigheder kan udtages forlods, vil det medføre, at den ægtefælle, der indretter sig efter familiens ønsker og behov, alene skal bære det pensionsmæssige tab, der